



eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Letno poročilo za leto 2016

Povzetek

Niti EIOPA niti osebe, ki delujejo v imenu EIOPA, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018

Print EI-AD-17-001-SL-C ISBN 978-92-95087-91-0 doi:10.2854/91622
PDF EI-AD-17-001-SL-N ISBN 978-92-95214-07-1 ISSN 2529-590X doi:10.2854/117883

© EIOPA, 2018

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami organa EIOPA, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

Predgovor predsednika

Z namenom zagotoviti zanesljiv in učinkovit nadzor zavarovalniškega in pokojninskega sektorja Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) trdno verjame v celosten in enoten pristop k evropskemu bonitetnemu nadzoru in nadzoru nad ravnanjem, v zadnjih letih pa je s trdim delom izpolnjeval svoje naloge v obliki priprave visokokakovostnih predpisov, tehničnih nasvetov in nadzora na ravni Evropske unije. Leto 2016 ni bilo izjema in to poročilo podaja podrobne informacije o naših dejavnostih in dosežkih v preteklem letu ter poudarja zavezanost organa vzpostavitvi skupne evropske kulture na področju nadzora z doslednimi nadzornimi praksami po vsej Evropski uniji.

Organ EIOPA je leta 2016 razvil in uvedel orodja ter projekte za izboljšanje konvergence nadzora, zaščito finančne stabilnosti in krepitev varstva potrošnikov za imetnike zavarovalnih polic in upravičence v Evropski uniji. Poleg obsežnih nalog, povezanih z direktivo Solventnost II, kot sta varno zbiranje in shranjevanje podatkov, je začel tudi mesečno izračunavati in objavljati netvegane obrestne mere ter prvič objavil poročilo o ukrepih dolgoročnih jamstev. Organ EIOPA je izvedel stresni test za zavarovalništvo, razvil svoj pristop k makrobonitetnemu nadzoru v okolju nizkih obrestnih mer iz direktive Solventnost II, objavil svoje letno poročilo o potrošniških trendih in Evropski komisiji zagotovil svetovanje o vprašanih, ki vključujejo razvoj vseevropskega produkta osebne pokojninskega zavarovanja (PEPP), v sodelovanju s Skupnim odborom pa razvil tudi dokumente s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP).

Mnenje organa EIOPA o skupnem okviru za oceno tveganja in preglednost je v zvezi s poklicnimi pokojninami vsebovalo predlog nadaljnega načina obravnavanja dolgoročne trajnosti pričakovanih pokojnin in spodbudilo pravočasne prilagoditve.

Celoviti načrt organa EIOPA za konvergenco nadzora se je izvajal z nadaljnjim razvojem Priročnika o dobrih nadzornih praksah, prizadevanji za poročila o skladnosti obravnavanja nekaterih pomembnih vprašanj

v notranjih modelih in obiski nacionalnih nadzornih organov, zagotavljanjem neodvisnih povratnih informacij, preizpraševanjem nadzornih praks in podporo izboljšavam v nacionalnem nadzoru z vajami, kot so pregledi bilanc stanja. Večji poudarek je bil tudi na nadzornih praksah, povezanih s čezmejnimi poslovanjem.

Organ bo gradil na teh dosežkih v letu 2017, ko bomo utrdili svoj položaj verodostojnega nadzornega organa z dajanjem prednosti konvergenci nadzornih praks in svojo vlogo pri napredovanju agende Evropske komisije na področjih, kot je unija kapitalskih trgov. Organ EIOPA mora ostati pripravljen odzvati se na razvijajoče se politično in poslovno okolje, zlasti vse večjo digitalizacijo in naraščajočo uporabo velepodatkov. Ohraniti mora korak s tem razvojem in zagotoviti možnost učinkovitega odziva na priložnosti in izzive, ki jih prinašajo inovacije, da bi potrošniki imeli koristi, hkrati pa ostali zaščiteni.

Za dosego svojih ciljev se zanašamo na vrsto partnerjev in deležnikov. To priložnost bi zato rad izkoristil za zahvalo kolegom iz nacionalnih nadzornih organov za njihovo nenehno sodelovanje in odprtost v preteklem letu. Zahvaljujem se tudi odboru nadzornikov organa EIOPA in upravnemu odboru za njuno strateško zavezanost. Močna evropska kultura nadzora ne bo oblikovana čez noč, vendar pa smo s skupnim delom zavezani pozitivnim spremembam v korist evropskih potrošnikov.

Gabriel Bernardino



Uvodna beseda izvršnega direktorja

Če se ozrem na leto 2016, lahko z zadovoljstvom povem, da je organ EIOPA dosegel svoje strateške cilje delovanja kot odgovorna, kompetentna in strokovna organizacija.

Prizadevanja za opravljanje nalog v skladu z visokimi standardi so kot vedno bistveni element našega dela. Kot organizacija nenehno iščemo priložnosti za povečanje svoje učinkovitosti in kakovosti rezultatov.

V letu 2016 je to vključevalo pregled organizacijske strukture organa EIOPA, ki naj bi zagotovil kolikor mogoče učinkovito delo in najboljšo razporeditev naših virov za izvajanje delovnega programa. Nova struktura, ki se je začela uporabljati konec leta 2016, je odsevala prehod strategije organa EIOPA z urejanja na nadzor in je upoštevala praktične izkušnje iz preteklih petih let. Spremembe so osebe bolje dodelile organizacijskim prednostnim nalogam in organu EIOPA omogočile učinkovitejše izpolnjevanje njegovih strateških ciljev, zlasti zaradi okrepljenega sodelovanja in učinkovitejšega dela znotraj organizacije.

Upravljanje človeških in tudi finančnih virov za organ EIOPA ostaja prednostna naloga. Konec leta 2016 je bila zasedenost delovnih mest iz kadrovskega načrta (skupno 139 delovnih mest) 95,7-odstotna. Organ EIOPA je v preteklem letu izvedel 26 kampanj za zaposlovanje, vendar pa je privabljanje in zadržanje nadarjenega osebja še naprej izziv. Z vidika prihodnosti je organ

EIOPA leta 2016 opravil obsežno delo na področju razvoja okvira kompetenc, da bi opredelil potrebne nadzorne pristojnosti, ki bodo omogočile vse večje osredotočanje organa na nadzor.

Operativni proračun organa EIOPA za leto 2016 je dosegal 21 762 500 EUR, organ pa pri izvrševanju proračuna uporablja vsa načela in standarde dobrega finančnega poslovanja. Z zadovoljstvom lahko povem, da je bila konec leta 2016 stopnja izvrševanja proračuna za odobritve za prevzem obveznosti 99,68 %.

Spreminjajoče se politično prizorišče in razvijajoče se poslovno okolje nakazujeta, da bo moral biti organ EIOPA v prihodnje pripravljen aktivno se odzivati na spreminjajoče se prednostne naloge ali nove naloge. Pri tem nam bo pomagala močna organizacijska kultura in ponosen sem, da lahko pohvalim način, na katerega osebe organa EIOPA dela v skladu s šestimi vrednotami organa (učinkovitost, neodvisnost, celovitost, odgovornost, moštveni duh in preglednost). S skupnim razumevanjem teh vrednot se bomo kot organizacija lahko skupaj odzvali na prihodnje izzive, da bi si še naprej prizadevali za splošni cilj, ki je krepitev varstva potrošnikov in finančne stabilnosti v korist gospodarstva Evrope, njenega poslovanja in predvsem njenih državljanov.

Fausto Parente



Uvod

Zavarovalništvo ima v družbi pomembno vlogo. Če deluje dobro, prevzema tveganja in prispeva h gospodarski rasti in finančni stabilnosti, s čimer državljanom zagotavlja večjo finančno varnost. Zavarovalniški sektor EU je s sredstvi, ki dosega približno dve tretjini bruto domačega proizvoda (BDP) EU (73 % v letu 2015) ⁽¹⁾, pomemben del finančnega sektorja. Potrošniki so zaradi obveznosti, ki zajemajo tretjino premoženja evropskih gospodinjstev, glede prihodnjega prihodka odvisni od vidikov zavarovalniškega sektorja. Enako so poklicne pokojnine ključne za zaščito starejših pred tveganjem revščine v obdobju upokojitve. Sredstva pokojninskih skladov, ki znašajo približno 25 % BDP EU ⁽²⁾, v nekaterih državah pa celo znatno več, hitro naraščajo in vse bolj zagotavljajo vir naložb v finančne trge.

Organ EIOPA je bil ustanovljen januarja 2011 kot rezultat reform nadzorne strukture v finančnem sektorju EU. Organ EIOPA je neodvisno evropsko svetovalno telo Evropskega parlamenta, Sveta Evropske unije in Evropske komisije. Njegove temeljne odgovornosti so, da podpira stabilnost finančnega sistema, zagotavlja preglednost trgov in finančnih produktov ter ščiti imetnike zavarovalnih polic, člane sistemov pokojninskega zavarovanja in upravičence.

Naloga organa je varovati javni interes s prispevanjem h kratko-, srednje- in dolgoročni stabilnosti in učinkovitosti finančnega sistema v korist gospodarstva Unije, njenih državljanov in podjetij. To nalogo uresničuje s spodbujanjem trdnega regulativnega okvira in usklajenih nadzornih praks za varstvo pravic imetnikov polic, članov sistema pokojninskega zavarovanja in upravičencev ter prispevek k javnemu zaupanju v sektorja zavarovanj in poklicnih pokojnin Evropske unije.

Organ EIOPA je eden od treh Evropskih nadzornih organov, ki so pomemben element evropskega sistema finančnih nadzornikov (ESFS), povezane mreže nacionalnih in evropskih nadzornih organov, ki zagotavlja potrebne povezave med makro- in mikrobonitetno ravno, vsakodnevni nadzor pa ostaja na nacionalni ravni.

To letno poročilo natančneje razlaga glavne dosežke organa v letu 2016 v okviru njegovih glavnih dejavnosti:

- krepitev varstva potrošnikov,
- izboljšanje delovanja notranjega trga EU na področju pokojnin in zavarovanj,
- krepitev finančne stabilnosti sektorja zavarovanj in poklicnih pokojnin ter
- organ EIOPA kot odgovorna, kompetentna in strokovna organizacija.

⁽¹⁾ Vir: (Po)zavarovalniški statistični podatki Eurostata in EIOPA EU/EGP <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

⁽²⁾ Vir: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>.

POLJE Z INFORMACIJAMI: Najpomembnejši dosežki v letu 2016

Dokumenti s ključnimi informacijami

Regulativni tehnični standardi (RTS) za dokument s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) so mejnik v izboljšanju preglednosti naložbenih produktov z enostavnimi in primerljivimi informacijami v sektorjih bančništva, zavarovanj in vrednostnih papirjev. Zdaj lahko potrošniki prvič preprosto primerjajo različne produkte in sprejmejo informirane naložbene odločitve, ki ustrezajo njihovim individualnim potrebam.

Začetek vseevropskega tematskega pregleda tržnega ravnanja med zavarovalnicami, ki delujejo na trgu življenjskih zavarovanj, vezanih na enoto

Tematski pregledi so ključno orodje strategije organa EIOPA za nadzor nad izvajanjem dejavnosti in so namenjeni posebnim finančnim dejavnostim ali produktom, kadar prvotni dokazi nakazujejo možnost škode za potrošnike. Pregled iz leta 2016 se je osredotočil na odkrivanje morebitnih virov škode za potrošnike, ki izhaja iz odnosov med zavarovatelji in ponudniki storitev upravljanja s sredstvi. Ta tematski pregled je zaznamoval pomemben korak v uvajanju in izvajanju strategije organa EIOPA za celovit okvir, zasnovan na tveganju, in preventivni okvir za nadzor nad izvajanjem dejavnosti.

Nasvet o ugotavljanju in kalibraciji kategorij tveganja infrastrukturnih naložb

Naložbe v infrastrukturo bi lahko bile zelo pomembne za zavarovalne posle. Vendar pa so infrastrukturni projekti lahko zapleteni in zahtevajo posebno strokovno znanje o obvladovanju tveganj. Organ EIOPA je zato predlagal natančnejši pristop in oblikovanje ločenega razreda sredstev po standardni formuli direktive Solventnost II za naložbe v infrastrukturne projekte. Predlagani pristop bistveno zmanjšuje zahteve za tveganje za upravičene naložbe v infrastrukturne projekte za kapital in dolg.

Nasvet o razvoju enotnega trga EU za produkte osebnega pokojninskega zavarovanja (PPP)

Nasvet organa EIOPA na zahtevo Evropske komisije je bil pomemben prispevek v razpravi o tem, kako lahko osebne pokojnine prispevajo k izpolnjevanju potreb za zagotavljanje primernih pokojninskih prihodkov in k spodbujanju povečanih dolgoročnih naložb za ponudnike takšnih produktov. Zaradi zelo različnega trga za produkte osebnega pokojninskega zavarovanja v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) lahko samo bonitetno trden produkt drugega režima, ki je dokazljivo zanesljiv, pregleden in stroškovno učinkovit, uspešno premaga ovire in neučinkovitost čezmejnega poslovanja in ponudb.

Pripravljenost organa EIOPA na poročanje v okviru direktive Solventnost II

Direktiva Solventnost II določa zahteve za poročanje in vlogo organa EIOPA pri zanesljivem zbiranju in upravljanju teh podatkov. Organ EIOPA je leta 2016 prejel prvi sveženj podatkov polnega poročanja, kar je pomemben mejnik v projektu Solventnost II. Za doseg tega je organ EIOPA oblikoval skupne predloge in orodja za poročanje, da bi zavarovalnice podprli pri izpolnjevanju njihove obveznosti poročanja. Organ EIOPA je vzpostavil tudi popolnoma delujočo centralno zbirko zavarovalniških podatkov, ki bo postala najizčrpnjša in najmerodajnejša podatkovna zbirka zavarovalnih poslov. Izvajala se bosta analiza teh podatkov in poročanje o njih za zagotavljanje povratnih informacij nacionalnim pristojnim organom, imeli pa bodo tudi dodano vrednost.

Mesečna predložitev netveganih obrestnih mer in simetrične prilagoditve tveganja lastniškega kapitala

Ključni elementi okvira Solventnost II se bodo zdaj usklajeno izračunavali po vsej Evropski uniji (EU) in jih zavarovalnice (in pozavarovalnice) lahko ponovijo z mesečno objavo te informacije s strani organa EIOPA.

Prvo letno poročilo o ukrepih dolgoročnih jamstev in ukrepih za tveganje lastniških vrednostnih papirjev

Organ EIOPA je prvič predložil poročilo o uporabi in vplivu ukrepov dolgoročnih jamstev in ukrepov za tveganje lastniških vrednostnih papirjev na finančni položaj evropskih zavarovateljev. Rezultati tega pregleda stanja so potrdili pomemben vpliv ukrepov na finančni položaj zavarovateljev in obenem pokazali, da ukrepi delujejo, kot je bilo načrtovano, tudi na finančno stabilnost, kot je leta 2016 pokazal stresni test organa EIOPA za zavarovalništvo.

Začetek pregleda kakovosti sredstev in pregleda bilance stanja pokojninskih in zavarovalnih dejavnosti v Bolgariji

Vloga organa EIOPA je bila ključna za začetek celovite ocene prilagodljivosti obeh sektorjev v Bolgariji, katere posledica sta okrepljena verodostojnost in zaupanje potrošnikov. Organ EIOPA je sopedredoval usmerjevalnemu odboru in zagotovil poglobljeno strokovno znanje in poznavanje sektorja ter usmerjal tehnične elemente dela, prevzel pa je tudi vodilno vlogo pri razvoju metodologije za to nalogo.

Stresni test organa EIOPA za zavarovalništvo 2016

Organ EIOPA je izvedel svoj stresni test v vsej EU, da bi na podlagi skupnega analitičnega okvira ocenil ranljivost in prilagodljivost zavarovateljev na zelo neugodne razmere na trgu. Rezultati so potrdili pomembne izzive za evropski zavarovalniški sektor, ki jih je povzročilo sedanje makroekonomsko okolje. Po začetku izvajanja direktive Solventnost II je bila zagotovljena slika ranljivosti sektorja „visoke ločljivosti“, ki zahteva posebno nadzorno pozornost. Organ EIOPA bo skrbno spremljal izvajanje priporočil nacionalnih pristojnih organov, da bi zagotovil usklajen odziv na razmere, ki bi lahko pomenile grožnjo uspešnosti poslovanja nadzorovanega subjekta in skupaj celotnemu sistemu.

Dokument za razpravo o potencialni uskladitvi okvira za okrevanje in reševanje za zavarovatelje

Organ EIOPA je zagotovil sliko sedanjega razdrobljenega prizorišča in utrl pot za usklajen okvir za okrevanje in reševanje ter predlagal bistvene elemente. Ta okvir bi lahko bil pomemben korak in ključni mejnik na poti k trdnjšemu in stabilnejšemu trgu zavarovanj v korist imetnikov zavarovalnih polic.

Mnenje, namenjeno institucijam EU, o skupnem okviru za oceno tveganja in preglednost za institucije za poklicno pokojninsko zavarovanje

Mnenje pomeni pomemben korak v smeri realnih informacij, občutljivih za tveganje, o finančnem stanju pokojninskih skladov. Priporočila organa EIOPA glede posodobitve evropske ureditve pokojninskih skladov so namenjena podpori sektorja poklicnih pokojnin pri uspešnem spopadanju s sedanjimi in prihodnjimi izzivi.



eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY